

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 87.889 van 7 juni 2000

A. 49.194/VI-11.069

In zake: **1. de LAUNOIT** Gabrielle,
2. FAVRESSE Jean-Michel,
3. BOSQUET Thierry,

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. France MAUSSION, advocaat,
Henri Wafelaertsstraat 47-51
1060 Brussel,

tegen :

1. de gemeente Ukkel.
2. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Verkeerswezen.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 20 november 1992 ingediende verzoekschrift, waarbij Gabrielle de LAUNOIT, Jean-Michel FAVRESSE en Thierry BOSQUET de nietigverklaring vorderen van :

1. het besluit van 27 februari 1992 van de gemeenteraad van Ukkel houdende aanvullend reglement op de politie over het wegverkeer met betrekking tot het verkeer in de de Perckestraat;
2. het ministerieel besluit van 24 september 1992 tot goedkeuring van het vorige besluit";

Gelet op arrest nr. 77.195 van 25 november 1995 waarbij bevolen wordt de debatten te heropenen;

Gezien de aanvullende memories van de partijen;

Gezien het aanvullende verslag van de heer KOVALOVSKY,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de kennisgeving van dat aanvullende verslag aan de
partijen;

Gelet op de beschikking van 9 november 1999, waarvan aan de
partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de
terechtzing van 8 maart 2000, de datum waarop de zaak is uitgesteld tot 12 april
2000, waarop ze vervolgens is uitgesteld tot 31 mei 2000;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. CAHEN, loco
Mr. MAUSSON, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van
Mr. WEINSTOCK, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt en van
Mevr. VAN BUYNDEREN, adjunct-adviseur, die voor de tweede verwerende partij
verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer KOVALOVSKY,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van
State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de toedracht van de zaak is samengevat in het
genoemde arrest nr. 77.195 van 25 november 1998;

Overwegende dat de debatten bij dit arrest zijn heropend om na
te gaan of het bestreden reglement was bekendgemaakt overeenkomstig artikel 112
van de nieuwe gemeentewet en, als dat niet het geval was, of de verzoekers blijk
gaven van het belang dat vereist is om de nietigverklaring te vorderen van het
bestreden besluit dat, in dat geval, niet bindend zou zijn geweest;

Overwegende dat de eerste verwerende partij erkent dat het
genoemde reglement niet is bekendgemaakt zoals in het genoemde artikel 112 van
de nieuwe gemeentewet wordt voorgeschreven; dat ze uiteenzet dat zo'n
bekendmaking in casu niet vereist was, omdat krachtens artikel 12 van de wet
betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij het koninklijk besluit

van 16 maart 1968, de aanvullende reglementen van de gemeenten terzake bindend worden, louter doordat de passende verkeerstekens zijn aangebracht of agenten die de kentekens van hun ambt dragen de betrokkenen in kennis hebben gesteld van die reglementen;

Overwegende dat alle gemeentereglementen overeenkomstig artikel 112 van de nieuwe gemeentewet moeten worden bekendgemaakt en volgens artikel 114 van die wet in principe eerst na die bekendmaking bindend zijn; dat artikel 12 van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer geenszins van die algemene regel afwijkt, behalve dat eraan toegevoegd wordt dat in die aangelegenheid aanvullende reglementen van de gemeenten eerst bindend zijn als ze bovendien worden aangegeven door passende verkeerstekens of door bevelen van agenten die de kentekens van hun ambt dragen;

Overwegende dat een beroep tegen een aanvullend reglement dat niet is bekendgemaakt overeenkomstig het genoemde artikel 112 van de nieuwe gemeentewet, maar dat uitvoerbaar is geworden en bovendien is uitgevoerd, inzonderheid door het aanbrengen van een conforme bewegwijzering en door bevelen van agenten van de openbare macht, daarom nog niet voorbarig is of niet-ontvankelijk wegens gebrek aan belang;

Overwegende dat in casu vaststaat dat het aangevochten reglement, dat is goedgekeurd door de toezichthoudende overheid, niet is bekendgemaakt overeenkomstig artikel 112 van de nieuwe gemeentewet; dat eveneens vaststaat dat de bewegwijzering aan dat reglement is aangepast en dat het verkeer overeenkomstig dat reglement wordt geregeld; dat dit reglement weliswaar niet bindend is, maar daarom nog niet minder uitvoerbaar is, uitgevoerd is en bijgevolg een akte is waartegen beroep kan worden ingesteld en waarvan de verzoekers de nietigverklaring kunnen vorderen;

Overwegende dat de verwerende partijen opwerpen dat het beroep niet ontvankelijk is, voorzover het is ingesteld door de eerste verzoekster op de grond dat deze niet in de de Perckestraat woont, aangezien zij er alleen eigenaar is van een gebouw dat zij verhuurt, zodat zij “door de vernietigde akten geen ongemakken” ondervindt;

Overwegende dat de genoemde verzoekster terecht daartegen inbrengt dat de nadelen en ongemakken die door de bestreden maatregel worden veroorzaakt, haar kunnen treffen als zij in haar eigendom zou wonen en dat die

nadelen en ongemakken thans in elk geval tot een vermindering van de huurwaarde van haar gebouw kunnen leiden; dat een reglement zoals het onderhavige bovendien bindend is voor iedereen voor wie het bestemd is; dat de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat een enig middel wordt ontleend aan schending van artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, de algemene bestuursrechtelijke beginselen betreffende de motivering van bestuurshandelingen en betreffende de feitelijke, redelijke en volledige uitoefening van de beoordelingsbevoegdheid, doordat bij het bestreden gemeenteraadsbesluit eenrichtingsverkeer wordt ingevoerd in de de Perckestraat op het stuk gelegen tussen de gemeente Linkebeek en de Dolezlaan en doordat dit besluit bij het bestreden besluit van de toezichthoudende overheid is goedgekeurd, op de grond dat iets moet worden gedaan aan het hinderlijke en algemene doorgaand verkeer waarvoor het weggedeelte niet erg geschikt is, omdat het wegdek niet aangepast is en de weg bijzonder smal is; dat de verzoekende partijen het volgende opmerken :

- 1° er is niet onderzocht welke verkeersproblemen zich in de wijk voordoen, en ook niet welke gevolgen de genomen maatregel voor dat verkeer zal hebben of, in het bijzonder, in welke situatie de omwonenden zich bevinden : er is niet naar een andere oplossing gezocht, de aanwezige belangen zijn niet met elkaar vergeleken, de burgers zijn niet om hun mening gevraagd en hun relevante bezwaren zijn niet in aanmerking genomen;
- 2° het besluit is goedgekeurd op basis van de onjuiste veronderstelling dat degenen die nabij een straat met eenrichtingsverkeer wonen, niet bij de zaak betrokken zijn, “waarbij de toedracht van de zaak niet opnieuw is onderzocht toen die vergissing naderhand was rechtgezet”;
- 3° het is onjuist dat het doorgaand verkeer dat moest worden tegengegaan algemeen en hinderlijk was: hooguit één uur per dag was het verkeer zo, en dan verliep het nog vlot;
- 4° de omstandigheid dat de weg te smal en het wegdek niet aangepast is, is niet relevant, aangezien die kenmerken voor de hele weg en niet alleen voor het omstreden weggedeelte opgaan;
- 5° het is niet juist dat het verbod om de straat in een bepaalde richting in te rijden van het ene tot het andere kruispunt reikt, want er is geen kruising van rijwegen op de plaats waar het verbodsbord staat;
- 6° het bestreden besluit heeft tot gevolg dat degenen die nabij het omstreden weggedeelte wonen en de openbare diensten die het stuk weg gebruiken,

gedwongen worden om ± 5 km om te rijden en daarbij bovendien wegen voor plaatselijk verkeer moeten nemen;

dat de verwerende partijen, volgens de verzoekende partijen, aldus een kennelijke beoordelingsfout hebben gemaakt en het probleem onvolledig en oppervlakkig hebben onderzocht;

Overwegende dat de eerste verwerende partij daartegen inbrengt dat uit de voorgeschiedenis van de bestreden besluiten blijkt dat de problemen helemaal niet te licht opgenomen zijn : er wordt niet ontkend dat er op sommige momenten van de dag druk verkeer op die plaats is, noch dat het om doorgaand verkeer gaat; al is er slechts één uur per dag druk doorgaand verkeer, dan nog is dat voldoende opdat zich zware ongevallen voordoen die veroorzaakt worden door overbelasting van een weg die dat verkeer niet aankan; als aanwonenden in een stad als Brussel geregeld moeten omrijden, naargelang van de plaats waar ze heen willen, is dat een ongemak dat niet in verhouding staat tot de grote risico's die in het spel zijn; dat de genoemde partij daaruit concludeert dat de gemeenteraad zijn beoordelingsbevoegdheid helemaal niet te buiten is gegaan; dat ze in haar laatste memorie voorts aanvoert dat, als het om openbare wegen gaat, het niet aan de Raad van State is om zich in de plaats te stellen van de overheid als het erom gaat de verschillende op het spel staande belangen in evenwicht te brengen, aangezien de administratie op dat gebied over een discretionaire beoordelingsvrijheid beschikt; dat volgens haar, wat de juistheid van de feitelijke motieven betreft, het de Raad van State er alleen om gaat die juistheid te toetsen en zich ervan te vergewissen dat die motieven doorslaggevend zijn geweest; dat ze aanvoert dat louter de onbetwiste en onbetwistbare omstandigheid dat er druk verkeer was in de de Perckestraat, de juiste en voldoende reden voor het bestreden gemeenteraadsbesluit vormt en dat de Raad van State, door verder te gaan dan die vaststelling, zich zou uitspreken over de vraag of de bestreden maatregel wenselijk is;

Overwegende dat de tweede verwerende partij van haar kant antwoordt dat de goedkeuring van de minister gebaseerd is op de constatering dat de betrokken weg bijzonder smal is, waardoor voertuigen elkaar moeilijk kunnen kruisen, en niet geschikt is voor doorgaand verkeer, wat de verzoekende partijen niet ontkennen; dat ze opmerkt dat het niet is omdat de problemen met het drukke verkeer zich alleen op bepaalde uren voordoen, dat werkeloos mag worden toegekeken, aangezien bij het kruisen van voertuigen op elk ogenblik problemen kunnen opduiken; dat ze er voorts op wijst dat de toezichthoudende overheid niet bevoegd is om bevelen te geven of beslissingen te herzien en dat de omstandigheid dat zich op andere gedeelten van de omstreden weg ook problemen voordoen die de

gemeente niet heeft opgelost, de toezichthoudende overheid daarom nog niet het recht geeft om te oordelen dat de maatregel van de gemeente niet gegrond is; dat de genoemde verwerende partij in verband met de kritiek dat het verbod niet van het ene kruispunt tot het andere reikt, van mening is dat die kritiek gebaseerd is op hetzij een juridische dwaling (in de zin van het algemeen reglement slaat het woord “kruispunt” op de plaats waar twee of meer openbare wegen elkaar snijden), hetzij een feitelijke dwaling (aan beide uiteinden van het weggedeelte in kwestie is er daadwerkelijk een kruispunt); dat die partij in verband met de omwegen die de aanwonenden moeten maken, net als de eerste verwerende partij opmerkt dat het algemene belang van de genomen maatregel, die voldoet aan de vereiste criteria inzake redelijkheid, zuinigheid en efficiëntie, zwaarder weegt dan particuliere belangen; dat ze in haar laatste memorie voorts aanvoert dat talrijke feitelijke gegevens vaststaan die de motivering van het gemeenteraadsbesluit vormen : de smalheid van het weggedeelte, de toestand van het wegdek, het drukke doorgaand verkeer, de noodzaak om het verkeer te reguleren om de veiligheid te waarborgen en files in het algemeen te voorkomen, wat allemaal gegevens zijn die feitelijk juist zijn, door de betrokkenen gekend zijn, niet betwist worden en uit het dossier blijken; dat zij tot slot zegt dat zij niet begrijpt dat een goedkeuringsbesluit van de toezichthoudende overheid louter voor de rechtszekerheid kan worden vernietigd, terwijl die akte in geen enkel opzicht onwettig is; dat ze op zijn minst vraagt dat ze niet in de gerechtskosten wordt verwezen in geval van zulke nietigverklaring;

Overwegende dat de bevoegdheid van bestuurlijke politie, inzonderheid de bevoegdheid van de gemeenteraden om aanvullende verkeersreglementen uit te vaardigen, alleen mag worden uitgeoefend met het oog op de handhaving van de orde, de veiligheid, een vlotte doorgang in de straten of de volksgezondheid; dat zulke reglementen moeten steunen op één of meer feitelijk juiste motieven die verband houden met de voorschriften van die politie; dat het in dat verband aan de rechter staat om de wettigheid te toetsen en zich daarbij te vergewissen van de waarschijnlijkheid dat het euvel zich voordoet dat men met het reglement wil wegwerken, en na te gaan of de genomen maatregelen niet kennelijk buitensporig zijn ten opzichte van de feiten die eraan ten grondslag liggen, gelet op de aard van het gelopen risico, de middelen waarover de overheid beschikt en ieders rechten en vrijheden;

Overwegende dat het betwiste politiereglement in casu wordt gemotiveerd door het feit dat moet worden “ingegaan tegen het hinderlijke verkeer op het gedeelte van de de Perckestraat gelegen tussen de grens met de gemeente Linkebeek en de nummers 157 tot 165”; dat uit het administratief dossier niet blijkt

op welke feitelijke gegevens de gemeenteraad van plan is geweest te steunen om te oordelen dat dit verkeer “hinderlijk” was en een gevaar voor de openbare orde en de veiligheid opleverde; dat het administratief dossier immers geen objectieve gegevens bevat over de verkeersdruk, de staat van het wegdek, de ongevallen die hebben plaatsgevonden, enz.; dat de verzoekende partijen weliswaar toegeven dat er verkeersproblemen in de wijk zijn, maar betwisten dat het doorgaand verkeer in de de Perckestraat algemeen en hinderlijk is, waarbij ze daarentegen aanvoeren dat het verkeer vlot verloopt en dat er hooguit één uur per dag druk verkeer is; dat, in tegenstelling met wat de verwerende partijen beweren, hun betoog niet kan worden beschouwd als een erkenning van feitelijke gegevens die niet uit het dossier blijken en die door de overheid behoorden te worden gewettigd;

Overwegende dat het bestreden gemeenteraadsbesluit bijgevolg niet stoelt op feiten in verband met de handhaving van de orde, de veiligheid en de vlotte doorgang in de de Perckestraat, die kunnen worden beschouwd als naar genoegen van recht bewezen; dat het middel gegrond is, voorzover de echtheid en de juistheid van de motieven van het gemeenteraadsbesluit daarin worden aangevochten; dat de overige onderdelen van het middel niet hoeven te worden onderzocht;

Overwegende dat de nietigverklaring van het genoemde besluit moet leiden tot de nietigverklaring van het goedkeuringsbesluit van de toezichthoudende overheid,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden :

1. het besluit van 27 februari 1992 van de gemeenteraad van Ukkel houdende aanvullend reglement op de politie over het wegverkeer met betrekking tot het verkeer in de de Perckestraat;
2. het besluit van 24 september 1992 van de Minister van Verkeerswezen tot goedkeuring van het genoemde besluit.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 12.000 frank, komen ten laste van de verwerende partijen ten belope van elk 6.000 frank.

Artikel 3.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt zoals voorgeschreven bij artikel 112 van de nieuwe gemeentewet.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zeven juni tweeduizend door :

de HH.	CLOSSET,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.